

Valsts kanceleja

Attīstības plānošanas sistēmas iespējamās izmaiņas

Pēteris Vilks
Valsts kanceleja
Pārresoru koordinācijas departaments

2025. gada 26. marts

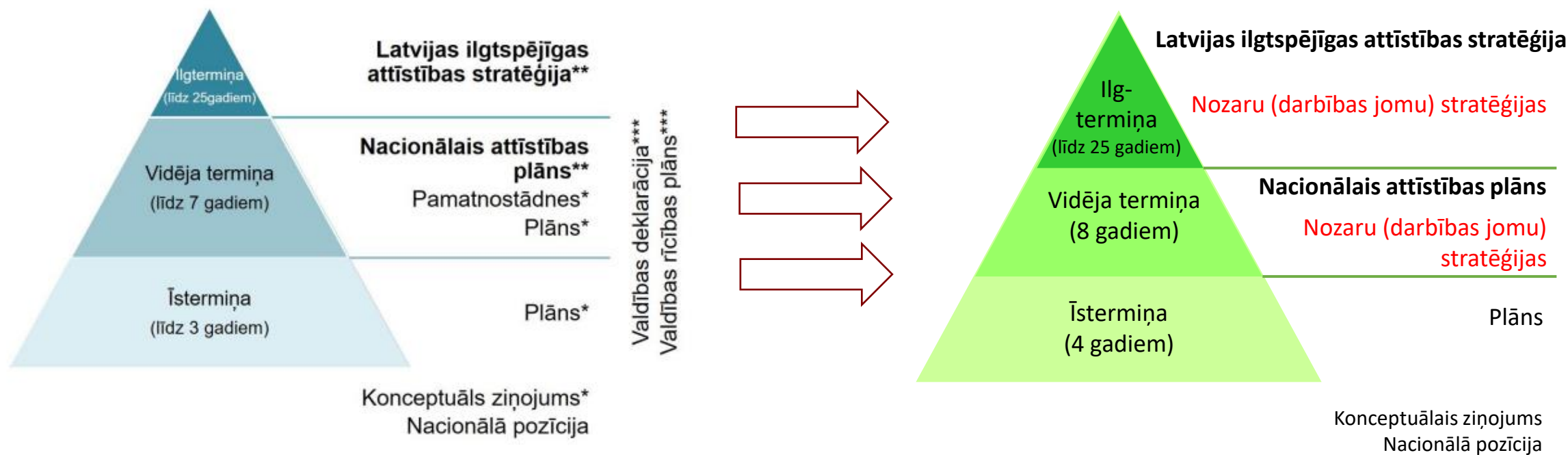
Kādēļ nepieciešamas izmaiņas

- Attīstības plānošanas ciklu saskaņošana ar jauno četr gadu budžeta ciklu
- Virzība uz sniegtā balstītu budžeta veidošanu (*performance based budgeting*)
- Lietotāju (politikas plānotāju, politiķu, sabiedrības) pieprasījums

Svarīgākie izmaiņu veikšanas mērķi

- **Caurskatāmība un sasaiste** starp piešķirtajiem resursiem un sasniegtajiem rezultātiem
- **Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes vienkāršošana**
- **Loģiska un izsekojama sasaiste** starp plānošanas hierarhijas dokumentiem
- **Līdzsvarota** stabilitāte un elastība

IESPĒJAMO izmaiņu piedāvājums (v01)

* Politikas plānošanas dokuments

** Teritorijas attīstības plānošanas dokuments

*** Politisko vadlīniju dokuments

Attīstības plānošanas sistēmas uzlabots modelis

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Stratēģijas dokuments ietver:

- vīzija
- 2-5 makrolīmeņa stratēģiskie mērķi (tādi kā IKP uz iedzīvotāju, Latvijas vieta Tautas attīstības indeksa rangā, u.c)
- Ilgtermiņa prioritātes (piemēram, cilvēkkapitāla attīstība, klimatneitralitāte, u.c.) un telpiskās attīstības perspektīva;
- Katras ilgtermiņa prioritātes sasniedzamie politikas mērķi un tiem atbilstošie 2-3 makrolīmeņa politikas rezultāti (piemēram, veselīga mūža gadi; AER īpatsvars enerģijas galapatēriņā)
- Katras ilgtermiņa prioritātes iespējamie rīcības virzieni un to apraksti

Attīstības plānošanas sistēmas uzlabots modelis

Nacionālais attīstības plāns

- Valsts vidēja termiņa (8 gadi) attīstības plānošanas dokuments
- Orientēts uz LIAS stratēģisko mērķu un prioritāšu īstenošanu un politikas rezultātu sasniegšanu vidējā termiņā
- Nosaka prioritātes (tās var būt gan horizontālas kā, piemēram, digitalizācija vai nabadzības mazināšana, gan sektorālas kā, piemēram, transporta infrastruktūras attīstība)
- Nosaka katrai valsts vidēja termiņa prioritātei politikas mērķus un sasniedzamos politikas rezultātus (norādot LIAS politikas rezultātus un tos papildinot ar specifiskākiem NAP politikas rezultātiem – piemēram, nabadzības mazināšana no LIAS, bet NAP rādītāji ir nabadzības risks ģimenēm ar bērniem un nabadzības risks senioriem)
- Nosaka katrai valsts vidēja termiņa prioritātei atbilstošos rīcības virzienus/stratēģiskos projektus;
- Izstrādā indikatīvo finanšu pielikumu rīcības virzieniem (iekļaujot stratēģiskos projektus) ārvalstu investīciju līdzekļu un valsts budžeta finansējumam

Attīstības plānošanas sistēmas uzlabots modelis

Nozaru vidēja termiņa stratēģijas (ierobežots skaits katrai ministrijai, jānoklāj visas ministrijas politikas jomas).

Papildus ir iespējamās tematiskas stratēģijas, kuru izstrādi nosaka ES tiesību akti.

Stratēģijā:

- Raksturo esošo situāciju;
- Nosaka stratēģijas aptvertās **politikas jomas**;
- **vidēja termiņa politikas mērķus** un katras jomas vismaz vienu politikas rezultātu un rezultātīvo rādītāju;
- Definē nepieciešamo citu resoru iesaisti mērķu sasniegšanā;
- Nosaka politikas jomu rīcības virzienus vidējā termiņā;
- Norāda indikatīvo finanšu sadalījumu (valsts budžets un ārvalstu finansējums) pa politikas jomām vidējā termiņā;
- Var ietvert ilgtermiņa vīziju (papildinot LIAS) un ilgtermiņa mērķus ar politikas rezultātiem (ieviešot un papildinot LIAS) ministrijas darbības jomās;

Attīstības plānošanas sistēmas uzlabots modelis

Plāni (četrus
gadu
periodam)

Plānā:

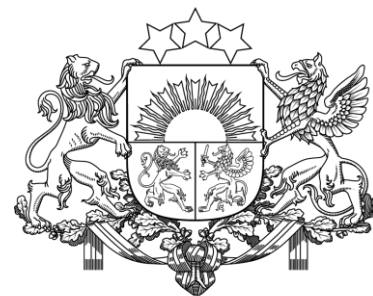
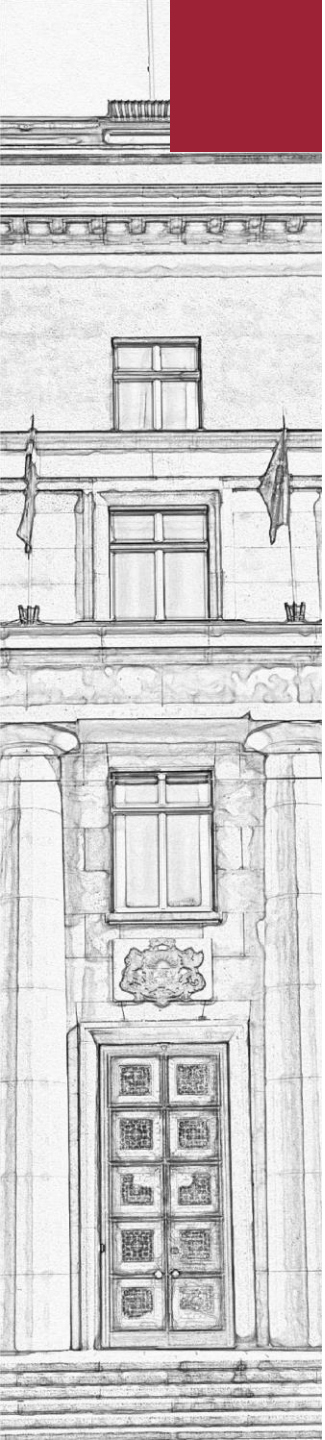
- Norāda LIAS, NAP vai nozares stratēģijas politikas rezultātus katrai budžeta programmai, apakšprogrammai;
- Katras budžeta programmas un apakšprogrammas politikas pasākumus (aktivitātes);
- Katra pasākuma (aktivitātes) darbības rezultātus, īstenošanas termiņus, atbildīgo institūciju, līdzatbildīgo institūciju (ja attiecināms), attiecināmību uz ANO IAM apakšmērķi;
- Informāciju par plāna pasākumu (aktivitāšu) īstenošanas finanšu resursiem (sadalījumā pa gadiem un finanšu resursu avotiem)

Galvenās izmaiņas

- **Nacionālais attīstības plāns**
 - Valsts attīstības mērķi, sasniedzamie rādītāji, rīcības virzieni un stratēģiskie projekti, mazinot detalizāciju
- ~~Pamatnostādnes~~
- **Stratēģija nozares (8 + gadiem)**
 - saturs un finansējuma atspoguļojums vienkāršotāks nekā šobrīd pamatnostādnēs
- **Plāns (4 gadiem)**
 - precīzs finansējums atbilstoši piešķirtajam vidēja termiņa budžetam
 - tikai tie rezultāti, ko var sasniegt ar piešķirto budžetu

Saistītie procesi

- **Plānošanas** un pārvaldes snieguma rādītāju monitoringa rīka izveide
- **Regulējuma** izmaiņas, tajos tiesību aktos, kur minētas konkrētas jomu pamatnostādnes (t.sk. termiņi un saturs)

Valsts kanceleja

Ar atbildību par Latvijas nākotni!